

Angle recupera un assaig de Rebecca Solnit del 2005, 'Sobre l'art de perdre's', mentre Lumen prepara el llançament de les memòries de l'activista americana

Els llocs on has estat

Eva Vázquez
BARCELONA

Els tibetans tenen una paraula, *shul*, per referir-se al viarany en un sentit molt càlid: és el senyal que queda en un lloc per on ha passat algú, però també designa les marques que deixa al terreny la desaparició d'una casa, o l'herba aixafada allà on una bestiola ha fet nit. En totes les definicions de *shul*, "sempre hi ha l'empremta d'una cosa que havia estat en un lloc", raona l'escriptora i activista Rebecca Solnit, que com a assagista no ha pretès altra cosa que furgar en "les històries que quedaven amagades, perdudes, negligides", les que formen viaranyes i rierols fent giragonses en terrenys que no pertanyen a ningú, enfront de les recerques convencionals que presenten la història "com una nissaga gairebé bíblica". El sentit d'una petita paraula llegida en un aforisme tibetà ("El buit és el viarany per on es mou la persona centrada"), recollit en l'assaig *Sobre l'art de perdre's*, que acaba de traduir Josep Alemany per a Angle (Capitàn Swing en castellà), pot servir per comprendre l'estil i el pensament d'una de les autores de no-ficció més influents de l'actualitat, i també per evitar que ningú s'enganyi: aquest no

Rebecca Solnit és una de les assagistes nord-americanes més influents de l'actualitat ■ CAPITÁN SWING

és un manual sobre l'elecció de camins alternatius, no és una especulació ambulatòria a la manera de *Wanderlust*, ni una guia per ser feliç des de la diferència i els marges.

Rebecca Solnit és massa intel·ligent i massa bona escriptora per plegar-se a la dulcificació consoladora de certs productes diuem-ne d'autoajuda per a

gent llegida. Al contrari, *Sobre l'art de perdre's* és un assaig en el sentit més ple, que indaga en giragonses al voltant de la idea de buit i llunyania, que busca una plenitud en l'observació microscòpica, que extreu lliçons de la terra incògnita dels mapes antics, que abraça tot allò que posseïm només quan és distant, com els records,

els orígens familiars o els amors perduts. "Estar perdut significa ser totalment present, i ser totalment present significa ser capaç de viure immers en incerteses i misteris", declara de bon començament remetent-se a un concepte de Walter Benjamin. Rebecca Solnit és conseqüent amb la noció que proposa, plantejant

un text en forma de clapes il·luminades que regalen grans moments de lectura: la memòria esquiva a propòsit de la seva pròpia àvia; la narrativa de la captivitat que va engendrar l'Oest salvatge ("els captius en certa manera havien de perdre el passat per abraçar el present"); la revaloració de les ruïnes com "l'inconscient de les

ciutats" en paral·lel al record d'una amiga morta de sobredosi ("gairebé sempre es parla de la bellesa com si solament suscités el desig o la fascinació, però les persones més boniques ho són d'una manera que les fa assemblar-se al destí, a la fortuna o al sentit"); la seva interpretació de la música *country* com "una literatura gòtica del sud fascinada per la tragèdia i la topografia", o de *Vertigen*, de Hitchcock, com "un illot tancat de desig cec". Com tots els bons llibres, invita a eixamplar lectures; amb les novel·les de les planures de Willa Cather, per exemple, o *l'Inventari de coses perdudes*, de Judith Schallansky, o *El desert malva*, de Nicole Brossard.

L'edició en català d'aquest assaig que data del 2005 coincidirà amb la distribució, el pròxim 4 de febrer, de *Recuerdos de mi inexistencia* (Lumen), en el qual Solnit relata la seva formació com a escriptora des que va establir-se a San Francisco essent encara estudiant, però sense aprofundir en la seva intimitat, sinó com l'experiència viscuda opera com a reflex del món que l'envolta, des de l'art al feminisme, la cultura urbana o el medi ambient, que són alguns dels temes que ha abordat en els seus llibres anteriors. ■

Críticateatre

Jordi Bordes

Unes extensions que bateguen com Pirandello

L'home de la flor als llavis i...

Director: Mario Gas
Intèrprets: Àlex Casanovas, Montse Guallar i Xavier Ripoll
Dissabte, 2 de gener (fins al 10) a l'Akadèmia

Un món de màscares que no se sap ben bé què tapen. La proposta de Mario Gas a

l'Akadèmia no amaga que, a més del conte tràgic de *L'home de la flor als llavis i...*, hi afegeix altres elements que el complementen. Vist amb distància, sona estrany entendre la importància de la relació entre els dos actors i l'autor, però casa amb el joc pirandellian, entre intèrprets i personatges.

Àlex Casanovas (Ruggero Servi) podria acomodar el públic a les noves grades del teatre per poder integrar, d'alguna manera, els espectadors en la trama. Servi és un home orgullós, tot i que és conscient que la seva carrera ha estat, més aviat, de pega. Marta Abba (Montse Guallar) és una actriu sa-

tisfeta de la seva carrera, que s'embriaga amb unes empentes de melancolia per recordar el seu venerat Pirandello i també que s'ha vist temptada per la vida desordenada i optimista de Servi. Mario Gas recupera cartes entre l'actriu i el dramaturg, que els dona com a personatges històrics. De Servi, en dei-

xa un rastre molt més ambigu. En tot cas, és necessari per contrastar l'epistolari platònic. I perquè, al final, Casanovas faci el paper protagonista de *L'home a la flor als llavis*: cau a un abisme; no vol renunciar a viure, i a deixar testimoni en els desconeguts. També en aquest Pirandello (cabriola dramaturgic de

Gas, de nou) que ha perdut el tren. Xavier Ripoll encarna el protagonista, amb una caracterització molt afinada. El personatge de Ripoll és més aviat lacònic. Sí que observa amb intensitat i escolta amb avidesa. Gas opta per una cadència lenta i per deixar que la biografia ressoni en els personatges.